

Талисманът на Roy

Сред всички патрони, проектирани от Roy Weatherby, този спечели най-голям успех и го поддържа в продължение на шестдесет години. Има лека преднина пред по-разпространения .300 Winchester, особено когато е с по-тежки куршуми, благодарение на по-гълата шийка

■ © *Edisport Editoriale*
текст - *Андреа Бонцани*

Когато бил пуснат на пазара през 1948 г., .300 Weatherby Magnum е представен и рекламиран като революционен по структура, скорост и кинетична енергия и най-мощен фабричен патрон калибър 7,62 мм.

В интерес на истината вече имало различни Wildcat от този калибър, при това с по-добри данни, но ставало въпрос за експериментални патрони, докато .300 Weatherby е бил на разположение на всички за карабините Weatherby Mk V. Макар и много скъпи, те все пак се произвеждали серийно, а не по поръчка.

Проектирането и разработката се осъществяват през 1944 г., когато Roy Weatherby експериментира повечето от своите Proprietary Cartridge, тогава все още пок-

Патронът .300 Weatherby (в средата) произлиза директно от .300 H&N Magnum (вторият вляво), пуснат на пазара от Holland & Holland през 1926 г., който от своя страна, е изработен чрез модификация на гилзата на .375 H&N (първият вляво) от 1912 година. Гилзите на тези три патрона имат на практика една и съща дължина - 72 мм, с изключение на някоя и друга десета от милиметра: .300 Weatherby са дълги 71,5 мм, докато .375 са дълги точно 72 мм, а .300 H&N - 71,8 мм. От патрона .300 H&N произтичат и други два патрона на снимката, а именно .300 Winchester magnum (вторият вдясно) и .308 Norma magnum (първият от дясно), чийто гилзи обаче са скъсени малко под стандарта .30-06, който е 62 мм. Гилзата на патрона Winchester е дълга 66 мм, а тази на .300 Norma е по-къса с 1 мм.

рити с патент, като например .270, .257, .300, за които тук става дума, и .375 Weatherby Magnum, който днес е на цели 62 години.

Както всички „средни“ патрони Weatherby (в тази категория не спадат трите big, .378, .416 и .460), и за .300 се използвала гилзата на .300 Holland & Holland Magnum, патрон от 1926 г., произлизащ от .375 H&N Magnum, който пък е от

далечната 1912 година. В американските наръчници за ръчно преснаряждане е определен като blown version (т.е. патрон, „надут“ от експлозия) на .300 H&N. И това е точно така, защото и тогава, и днес могат да се получат отлични гилзи .300 Weatherby, стреляйки с карабина Mark V патрони .300 H&N. Нещо, което е напълно възможно, той като и двата са от типа belted и тяхното head space се осигурява от издадения пояс.

Тази практика била много разпространена сред преснарядителите в периода 1944–1950 година, когато гилзите .300 Weatherby не се намирили лесно или били прекалено скъпи. Днес обаче формирането чрез налягане, въпреки че е възможно, не се осъществява лесно, тъй като гилзите .300 H&N са по-малко разпространени от тези за .300 Weatherby. Гил-

зата на .300 Weatherby все пак не е просто една „раздута“ версия на гилзата на .300 H&N, а има по-дълга шийка от първообраза: цели 11 мм срещу едва 9 мм на английската гилза.

Фабричният куршум .300 Weatherby е в състояние да достигне 1 080 м/сек с куршум 150 грейна, достатъчни за 578 kgm, докато с куршум от 180 грейна скоростта е 989 м/сек и 581 kgm енер-

Карабина Weatherby Mk V Версия Deluxe. Основното ограничение за популярността на .300 Weatherby винаги е била цената на карабините Weatherby в сравнение с другите производители за .300 Winchester magnum.

гия. А с куршум от 220 grs се достигат 885 м/сек със съответно скорост 569 kJm енергия. Това са революционни стойности за времето на появата му, а и днес са достойни за уважение, въпреки че теоретичните стойности, обявени от производителя, са малко преувеличени спрямо реалните.

И наистина, аз засяхох скорости 1 050, 944 и 853 м/сек при патрони с куршуми 150, 180 и 220 грейна, произведени от Norma, на които съответстват кинетичните енергии 547, 530 и 529 kJm с цев 26 инча, равни на 660 мм на старата карабина Weatherby Mk V, made in Japan.

Преснарядяването

Организирах изследването на този хубав патрон с три класически куршума: 150 грейна Nosler solid base JSPBT, 180 грейна Sierra JSPBT и 220 грейна Hornady тип JSRPN, въпреки че изборът на куршуми от този калибър е много богат и включва 110, 130, 145, 160, 168, 190, 200 и дори 250 грейна производство custom. Изследваните куршуми представляват така да се каже стандартното ниво и могат да задоволят всички ловни приложения на този патрон.

Освен тези три изпробвах (колкото за да следвам философията на американските тестове за преснарядени мунции) и два много леки куршума: един, категория „комар“ от 110 грейна Speer JHP, и един от 130 грейна Speer със същата структура – стойности, които в различните американски наръчници се предлагат за лов varmint. Тази препоръка според мен е абсолютно безсмислена. Ако някое от презарежданията с тези куршуми се използва за такъв род дивеч (нямат предвид мармоти, а вредни и по-големи животни като койоти или лисици например) от тях не би останало нищо, да не говорим за дребния вреден дивеч, който буквално би се пръснал във въздуха, ако го достигне подобен куршум при скоростта, която е способен да генерира куршум от .300 Weatherby. Противно на това, което може да се предположи, при този макар и форсиран патрон не дават добри резултати ултрапрогресивните барути. По-подходящи са средно прогресивните поради неговото разумно съотношение капацитет/калибър. Обратното се случва с други Magnum от същия кали-

При „средните“ Magnum в линията Weatherby патронът .300 (вторият отдясно) е с най-голям късмет и е най-разпространен и днес. Докато повечето от другите патрони имаха слабо или много слабо разпространение независимо от това, че са отлични. Отляво надясно: .240, .257, .270, 7 мм, .300 и .348 Weatherby Magnum. С изключение на .240, чието дъно има същия диаметър като .30-06, всички други патрони са на основата на гилзата на .375 Н&Н.

Нашият .300 (Вляво) не отстъпва нито по размери, нито по качества на съвременните патрони, като например .300 Remington ultra magnum (в средата) и .30-378, който въпреки че го превъзхожда значително по отношение на кинетичната енергия, постига това за сметка на по-високата консумация на барут и при условие, че се използват високо прогресивни барути.

бър с по-къса гилза като например .300 Winchester Magnum.

Ето защо изследвах общо 10 барута от бързите Norma 203 и IMR 4064 за куршуми от 110 и 130 грейна, през средните Vihtavuori N540, IMR 4350, Vectan Tu 7000, прогресивните като Vectan Tu 8000, Winchester 760 и Vihtavuori N160, до високо прогресивните IMR 4831 и Vihtavuori N560. Всички преснарядявания бяха извършени с гилзи .300 Weatherby от фабрично произведени патрони Norma, с капсули CCI large rifle Magnum № 250.

Всички карабини Weatherby имат цеви с много дълги стойности на free bore. Използвах за изследването карабина Mk V със същите конструктивни характеристики. С тези куршуми поддържах стойности на free bore 9 мм при куршумите Speer 110 grs JHP и Nosler 150 grs JSP, 6 мм при Speer 130 grs JHP, 6,5 мм при Sierra 180 grs JSP и 9,5 мм при Hornady JSRPN. Препоръчвам, в случай че се изберат куршуми с

.300 Weatherby заедно с два съвсем нови патрона от същия калибър. На практика представляват двете противоположни точки по отношение на структурната философия. Патронът .300 Wsm е първи от серията „short & fat“. Гилзата му е дълга само 53 мм. .300 Remington ultra magnum, въпреки че е с гилза, дълга колкото тази на нашия .300 (72 мм), успява да развие значително по-добри скорости и кинетични енергии благодарение на по-големия диаметър на тялото и прегу всичко на много късата шийка.

такова тегло, но от различни марки и различни профили, free bore да се поддържа на подобни стойности.

«РАНДЕМАНЪТ

Най-добрите барути за .300 Weatherby се оказаха, както се очакваше, средните като Vectan Tu 7000, Vihtavuori N540 и IMR 4350. Те са много подходящи за куршуми от 150 и 180 грейна, докато за тежкия от 220 грейна са по-подходящи по-прогресивните барути, като Tu 8000 и N160.

С Tu 7000 постигнах много добри кинетични енергии: 550,7 и 573,9 kgm при 150 и 180 грейна, с наляганя доста под границата от 4 400 bar (засечени с пиезоелектрически трансдюсери), докато с барут Tu 8000 максималните кинетични енергии бяха постигнати с куршум от 220 грейна, който хронографирах на 898,9 м/сек, достатъчни за 587,7 kgm, най-високата постигната енергия по време на цялото изследване.

Въпреки че има добри свойства, N160 Vihtavuori се показва прекалено прогресивен за тази гилза. Същото важи за Imr 4831 и най-вече за Vihtavuori N560, определено неподходящ за .300 Weatherby. Трябва да се има предвид, че при куршум както от 150, така и от 180 грейна предизвика относително ниски скорости при повишени дози и при мощни дулни пламъци, видими и на дневна светлина. Явление, което почти изчезна при 220 грейна с доза от 80,0 грейна и скорост 885,6 м/сек и 570,5 kgm.

Успях да придам на куршума от категория „комар“ от 110 грейна Speer JHP висока скорост, достигайки цели 1 194,2 м/сек и 518 kgm 82,0 грейна IMR 4064, докато при 130 грейна достигна „едва“ 1 121,7 м/сек, и 540,5 kgm – при 81,0 грейна от по-прогресивния Norma 203. Макар и зрелищни, тези скорости бързо намаляват на къси разстояния след дулото поради ниското тегло и ниските балистични коефициенти на тези куршуми. Ето защо в условията на лов тези показатели на практика са безполезни. Експлозивните ефекти в точката на попадение на тези „микроракети“ може да са забавни, например при стрелба от късо разстояние по контейнери, пълни с оцветена вода.

Ако се сравнят данните при преснарядащите патрони с тези на фабричните муниции, които въпреки че са под заявените от производителя, са на отлично ниво, веднага се забелязва, че при първите данните са над заявените при фабричните, и с почти всички използвани барути имах възможност да развия кинетични енергии от порядъка на 550–560 kgm.

Все пак препоръчително е (но повтарям, нито една от изследваните комбинации не даде признаци за високи наляганя) този мощен патрон да се преснаряда на нива кинетична енергия от 540–550 kgm неза-

Патронът .300 Weatherby Magnum (първи вляво), предвид общата му дължина, която достига 94–95 мм, изисква оръжия „Magnum“, докато .300 Winchester Magnum (последният вдясно), въпреки че гилзата му е дълга 66 мм, не надхвърля дължината на .30-06 (в средата) и следователно може да се ползва с оръжия standard. Независимо от това развива скорости и кинетични енергии приблизително равни на тези на .300 Weatherby.

Долу: куршуми .308, които могат да се използват за .300 Weatherby Magnum: отляво надясно, 110 и 130 грейна Speer JHP; 150 грейна Nosler Solid base JSPBT, 180 грейна Sierra JSPBT, също 180 грейна Nosler JSP Ballistic tip, 200 и 220 грейна Sierra JHPBT, 220 грейна Sierra RNSP, 2 по 220 грейна Hornady – първия е тип RNJSP, а втория е тип FMJRN.

висимо от теглото на куршума, като за предпочитане са тези от 150–180 грейна, или 220 за наистина едър дивеч на къси разстояния, например 100 метра.

При всички случаи, за да избегне агресивна и неконтролируема експанзия на патрона (която винаги е възможна поради високите скорости, които развива този .300 Weatherby), задължително е при преснарядане за ловни цели да се избират куршуми със солидна структура и контролирана експанзия – по-добре да са с двоино ядро и да са облечени с кожух с различна дебелина от върха към основата. Единствено те са в състояние да навлизат в дълбочина

и така до стигнат до жизненоважните органи на животното. Ако е едро и яко обаче, може да остане повърхностно наранено от куршуми с крехка структура.

«ПОБЕДА НА КОСЪМ

Ако сравним качествата на .300 Weatherby с тези на съперника .300 Winchester Magnum, който печели по популярност и разпространение, ще забележим, че са на едно ниво, с лек превес на Weatherby. Обективно погледнато, той е много по-добре структуриран от .300 Winchester, чиято много къса шийка му създава затруднения при куршуми с тегло над 180 грейна

Преснарядавания с куршуми с еднакво тегло, но от различни марки. Отляво: 130 и 110 грейна Speer JHP, 150 Nosler JSPBT, 180 грейна Sierra JSPBT, и 180 Nosler JSP Ballistic tip, 220 грейна Hornady JSPRN, 220 грейна Sierra JHPBT.

■ Балистична таблица

Фабрични мунцици

Марка	Тип куршум	Тегло на куршума (grs)	V ₀ (ft/sec)	V ₀ (m/sec)	Sd	E ₀ (Kgm)	V ₀ обозначена (m/sec)
Weatherby	Hornady JSP	150	3.447	1.050,6	10,3	547,1	1.080
Weatherby	Hornady JSP	180	3.099	944,6	4,2	530,8	989
Weatherby	Hornady JSP	220	2.800	853,4	9,2	529,5	885

Ръчно снаряжени мунцици

Зареждане	Барут	Доза (grs)	Тип куршум	Тегло на куршума (grs)	V ₀ (ft/sec)	V ₀ (m/sec)	Sd	E ₀ (Kgm)	Забележка
1.	Imr 4064	79,0	Speer JHP	110	3.840	1.170,4	3,0	498,0	-
2.	Imr 4064	82,0	Speer JHP	110	3.918	1.194,2	8,8	518,4	-
3.	Imr 4064	75,0	Speer JHP	130	3.418	1.041,8	10,8	466,3	-
4.	Imr 4064	77,0	Speer JHP	130	3.550	1.082,0	1,3	503,0	-
5.	Norma 203	79,0	Speer JHP	110	3.613	1.101,2	6,2	440,8	-
6.	Norma 203	82,0	Speer JHP	110	3.800	1.158,2	7,7	487,9	-
7.	Norma 203	79,0	Speer JHP	130	3.576	1.089,9	6,2	510,3	-
8.	Norma 203	81,0	Speer JHP	130	3.680	1.121,7	14,5	540,5	-
9.	Vihtavuori N540	76,0	Nosler JSPBT	150	3.393	1.034,1	9,3	530,3	-
10.	Vihtavuori N540	74,0	Sierra SPBT	180	3.184	970,4	5,6	560,4	-
11.	Vihtavuori N540	70,0	Hornady RNSP	220	2.858	871,2	4,6	552,1	-
12.	Imr 4350	78,8	Nosler JSPBT	150	3.258	993,0	4,4	488,7	Hor 3400-1036
13.	Imr 4350	81,0	Nosler JSPBT	150	3.410	1.039,4	8,7	535,5	-
14.	Imr 4350	74,8	Sierra SPBT	180	3.087	940,9	3,8	526,7	Hor 3100-945
15.	Imr 4350	77,0	Sierra SPBT	180	3.100	944,9	9,7	531,1	-
16.	Imr 4350	66,5	Hornady RNSP	220	2.686	818,7	1,5	487,3	Hor 2600-792
17.	Imr 4350	68,9	Hornady RNSP	220	2.750	838,2	4,8	510,8	Hor 2700-823
18.	Vectan Tu 7000	78,0	Nosler JSPBT	150	3.341	1.018,3	1,2	514,3	-
19.	Vectan Tu 7000	80,0	Nosler JSPBT	150	3.457	1.053,8	6,3	550,7	-
20.	Vectan Tu 7000	76,0	Sierra SPBT	180	3.126	952,8	6,6	540,3	-
21.	Vectan Tu 7000	78,0	Sierra SPBT	180	3.222	982,0	1,8	573,9	-
22.	Vectan Tu 7000	73,0	Hornady RNSP	220	2.820	859,4	4,1	537,2	-
23.	Vectan Tu 8000	83,3	Nosler JSPBT	150	3.317	1.011,0	3,2	506,9	Vectan 2985-910
24.	Vectan Tu 8000	85,0	Nosler JSPBT	150	3.389	1.032,9	2,0	528,9	-
25.	Vectan Tu 8000	81,8	Sierra SPBT	180	3.185	970,7	6,5	560,7	Vectan 2838-865
26.	Vectan Tu 8000	80,2	Hornady RNSP	220	2.949	898,9	6,3	587,7	Vectan 2756-841
27.	Winchester 760	80,0	Nosler JSPBT	150	3.241	989,0	3,0	484,0	-
28.	Winchester 760	83,0	Nosler JSPBT	150	3.396	1.035,1	4,5	531,1	-
29.	Winchester 760	77,0	Sierra SPBT	180	3.100	944,9	7,7	531,1	-
30.	Winchester 760	69,0	Hornady RNSP	220	2.700	822,9	4,7	492,3	-
31.	Winchester 760	71,0	Hornady RNSP	220	2.748	837,6	3,7	510,1	-
32.	Vihtavuori N160	83,6	Nosler JSPBT	150	3.203	976,4	4,5	472,8	Vv 3282-1000
33.	Vihtavuori N160	85,0	Nosler JSPBT	150	3.308	1.008,9	3,3	503,9	-
34.	Vihtavuori N160	87,0	Nosler JSPBT	150	3.371	1.027,4	3,4	523,3	-
35.	Vihtavuori N160	80,0	Sierra SPBT	180	3.000	914,4	6,6	497,6	Vv 3038-926
36.	Vihtavuori N160	82,0	Sierra SPBT	180	3.121	951,3	4,2	538,5	-
37.	Vihtavuori N160	83,0	Sierra SPBT	180	3.180	969,2	1,7	558,8	-
38.	Vihtavuori N160	79,0	Hornady RNSP	220	2.866	873,7	6,3	555,2	-
39.	Imr 4831	81,0	Nosler JSPBT	150	3.160	963,1	8,7	459,8	Hor 3300-1006
40.	Imr 4831	85,0	Nosler JSPBT	150	3.410	1.039,3	9,3	535,4	-
41.	Imr 4831	78,7	Sierra SPBT	180	3.048	929,0	8,0	513,4	Hor 3100-945
42.	Imr 4831	82,0	Sierra SPBT	180	3.139	956,8	5,6	544,6	-
43.	Imr 4831	69,6	Hornady RNSP	220	2.700	822,9	3,0	492,3	Hor 2600-792
44.	Imr 4831	72,0	Hornady RNSP	220	2.790	850,3	4,0	525,7	Hor 2700-823
45.	Vihtavuori N 560	83,0	Nosler JSPBT	150	3.173	967,2	6,5	464,0	Forте vampata
46.	Vihtavuori N560	86,0	Nosler JSPBT	150	3.352	1.021,6	4,3	517,6	Forте vampata
47.	Vihtavuori N560	80,0	Sierra SPBT	180	3.008	916,8	5,6	500,2	Vampata
48.	Vihtavuori N560	83,0	Sierra SPBT	180	3.187	971,5	3,8	561,7	Vampata
49.	Vihtavuori N560	78,0	Hornady RNSP	220	2.786	849,2	8,0	524,5	-
50.	Vihtavuori N560	80,0	Hornady RNSP	220	2.906	885,6	3,8	570,5	-

Забележки: скоростта засечена на около 2 м от дулото на карабина Weatherby Mark V калибър .300 Weatherby magnum с цев 26 инча (660 мм).

За дозите съобразно наричните за преснаряжаване Hornady, Vihtavuori и Vectan, в графа „Забележка“ са отбелязани посочените от производителя скорости, в стълба в секунда и в метри в секунда.

Препоръвам, както винаги, внимателно да се прочете текстът преди преснаряжаването с цитираните в таблицата комбинации и за всеки случай да не се използват направо максималните, въпреки че в извършеното от мен изследване не показвах признаци за опасни налягания.

Стойността на free bore е 9 мм за куршуми Speer 110 grs JHP и Nosler 150 grs JSP, 6 мм за Speer 130 grs JHP, 6,5 мм за Sierra 180 grs JSP и 9,5 мм за Hornady JSPRN.

(шийката на Weatherby е почти двойно по-дълга от тази на Winchester). Но тази подробност не му пречи да бъде разпространен и популярен преди всичко от търговска гледна точка. Цената на куршумите и на оръжията калибър .300 Winchester Magnum е около половината от тази на Weatherby,

а в някои случаи представлява дори една трета от цената на по-елегантните карабини на калифорнийския производител. Само няколко години след появата си патронът .300 на Weatherby стана най-разпространеният, той си остава такъв и днес, повече от шестдесет години след ражда-

нето си. Той остана такъв и след наскорошната поява на супермощните 7,62 мм като 300 Remington Ultra Magnum, .300 Dakota и 7,82 Lazzeroni, които го бият по скорост и енергия, но не и по популярност и привлекателност. Дори и в тази не толкова млада възраст, той остана непокохнат.